

12-02-2023

'Wij treden biddend voor uw licht' met deze woorden zijn we vandaag zingend onze viering begonnen. Ik weet niet of er iets beters bestaat om te doen dan biddend in het licht treden. Biddend geef je alles uit handen en stel je je open voor degene die je aanroept, om hulp vraagt, eer brengt. Je plaatst jezelf in het licht van degene die is, die schuilt achter of in de diepte van ons bestaan. Wij treden biddend voor uw licht: dat doen wij door het vieren van de eucharistie, waarbij we vandaag, zoals de afgelopen zondagen, verder lezen in de Bergrede. In de liturgie van de vorige zondagen legde die Bergrede het accent vooral op het goede handelen. Nu is de blik meer naar binnen gericht: reken jezelf en anderen niet zomaar af op wat we doen, het resultaat van ons handelen, maar kijk ook, of misschien wel eerst, naar wat er binnen in je is, naar je instelling en je motieven. Onze instelling en motieven leggen we neer voor God als wij oprecht zingen en zeggen 'wij treden biddend voor uw licht'. Dit gebed om een zuivere instelling mag even doorwerken in de stilte...

Laten we vanuit deze stilte zingend bidden 'Heer, ontferm U'.

Gebed

Eeuwige, hier in onze kerk hebben we kaarsen ontstoken om Uw aanwezigheid te eren en te ervaren dat U in ons midden bent. Geef ons de moed om biddend te treden voor Uw licht, opdat wij aankomen waar we moeten zijn, bij dat wat ons het meest eigen is, de poort naar u, onze ziel. Amen.

Sir 15:16-21

Mattheus 5:17-37

Overweging

Wat wij zojuist lazen, is een belangrijk gedeelte uit die passage in het evangelie die men de naam Bergrede heeft gegeven. 'Berg' is in de Bijbelse taal meer dan een louter aardrijkskundige aanduiding. Het woord berg is vol van symboliek: het is een plaats die vraagt om omhoog te gaan, niet alleen fysiek, maar ook innerlijk. De berg staat voor het

loslaten van wat elke dag op ons drukt, voor het ademen van de zuivere lucht van de natuur. De berg biedt uitzicht over het prachtige panorama van de schepping. Op de berg Sinaï mocht Mozes de tien geboden ontvangen, regels over hoe mensen kunnen voldoen aan de hoge status die ze hebben als levende wezens die geschapen zijn naar het beeld van God. Hoe gedragen godskinderen zich? Welke richtlijnen helpen hen om te worden wie ze ten diepste zijn? De tien geboden die Mozes van de Sinaï meebrengt, zijn een aanbod; ze dienen ertoe dat wij ons ontwikkelen tot mensen die recht doen aan wat van ons is gezegd: geschapen naar Gods beeld.

Jezus kent deze geboden van binnenuit, hij staat in die traditie en voor hem zijn ze van onvervangbare waarde. Dat bleek al toen u zojuist de eerste zin van de evangelielezing hoorde: 'Denk niet dat ik gekomen ben om Wet of Profeten op te heffen.' Jezus schaft geen jota (dat is de kleinste letter in het Hebreeuwse alfabet) van de wet af. Wat Mozes op de berg Sinaï heeft ontvangen, blijft de grondwet van het volk van God. Jezus verkondigt geen nieuwe wet, maar verdiept hem. Zoals Mozes eens op de berg Sinaï stond, zo spreekt Jezus nu op een heuvel aan de oever van het meer van Galilea zijn Bergrede uit. Hij gaat in op de wet van Mozes en legt uit hoe de tien geboden niet mogen verdorren tot een uiterlijke wet. Ze zijn er om het hart te raken. Ze hebben van doen met innerlijke motieven, met de instelling om volop mens met mensen te zijn.

Dat laat hij zien aan een gebod als 'gij zult niet doden'. Daarin gaat het niet alleen om de uiterlijke handeling van moord en doodslag. Jezus gaat naar de binnenkant, naar datgene wat mensen elkaar geestelijk kunnen aandoen. 'Gij zult niet doden' betekent ook 'gij zult iemand niet doodzwijgen, niet kapot maken door roddel of kwaadsprekerij'. En als je je herinnert dat het scheef zit tussen jou en je broeder of zuster, terwijl je naar het altaar gaat, keer dan terug en ga je eerst verzoenen. 'Gij zult niet doden' betekent ook breng vrede in je hart, leef zo goed mogelijk met al die andere mensen die geschapen zijn naar Gods beeld en gelijkenis.

Zorg niet alleen voor orde aan de buitenkant, maar richt je op de orde aan de binnenkant. Zo zegt Jezus: 'Gij hebt gehoord dat er gezegd is: gij zult geen echtbreuk plegen'. Maar ik zeg u: er is meer dan scheiden of niet-scheiden, er is een binnenkant. Trouw of ontrouw is niet beperkt tot de ene of de andere partner. Wie naar een ander kijkt als louter lustobject, blijft onder de maat.

Jezus, in zijn Bergrede, vervult de wet. Hij schaft geen richtlijn af, maar wijst op de innerlijke kracht die werkelijk richting geeft. Hij is de getrouwe Jood die de wet ziet als een weg naar echt mens zijn. Niet blijven steken bij uiterlijke schijn, zich niet beperken tot uiterlijke volgzzaamheid, maar te rade gaan bij de eigen binnenkant. Hoe is mijn instelling? Is mijn houding dienstbaar aan een wereld die mensvriendelijk is, warm en leefbaar? Jezus legt de lat heel hoog, maar dat doet hij door de diepte in te gaan. Hoog springen gedijt niet zonder diep te graven. De wet onderhouden wordt uiterlijke schijn als het gedrag niet geworteld is in de diepte van onze ziel.

Voorbeden

Gij die onder ons aanwezig zijt,

Geef ons de moed om voor Uw aangezicht te staan,

Versterk ons innerlijk, geef ons uw licht

Om oprecht mens te zijn.

Laat ons zingend bidden

Geef draagkracht en moed om verder te gaan

Aan alle mensen in Turkije en Syrië

Die lijden onder het geweld van de natuur.

Laat ons zingend bidden

Voor ons hier bijeen als geloofsgemeenschap,

Dat wij trouw blijven aan God en aan elkaar,

Sta ons bij en geef ons Uw licht

Als wij ons straks samen buigen over de toekomst van onze parochie.

Laat ons zingend bidden

Voorganger

Vader, uitgesproken en onuitgesproken

leggen wij aan U voor wat ons bezig houdt en bezielt.

Wij vragen U dat wij bij U mogen komen met onze vreugde en met ons verdriet.

Wek in ons de gezindheid van Jezus Christus. Amen.